

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรค/ภัยสุขภาพในรอบสัปดาห์ที่ 30 ปี พ.ศ. 2569

Outbreak Verification Summary, Week 30, 2026

ทีมเฝ้าระวังเหตุการณ์ผิดปกติ (WATCH Team) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ situationawarenessteam@gmail.com

กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานเหตุการณ์ โรค และภัยสุขภาพที่สำคัญ ผ่านโปรแกรมการตรวจสอบข่าวการระบาด กรมควบคุมโรค จากเครือข่ายงานสาธารณสุขทั่วประเทศ ในสัปดาห์ที่ 30 ระหว่างวันที่ 20–26 กรกฎาคม 2569 ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) เป็นกลุ่มก้อน จำนวน 2 เหตุการณ์

จังหวัดแพร่ พบผู้ป่วย 18 ราย ในศูนย์ดูแลผู้สูงอายุแห่งหนึ่ง อำเภอเมืองแพร่ และเสียชีวิต 1 ราย ผู้ป่วยทั้งหมดเป็นผู้สูงอายุเพศชาย จากประชากรกลุ่มเสี่ยง 31 ราย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 45.16 และอัตราป่วยตายร้อยละ 7.14 ผู้ป่วยทุกรายได้รับวัคซีนป้องกันโรคไขหวัดใหญ่แล้ว ผลตรวจด้วย ATK Combo Test (COVID-19 และไขหวัดใหญ่ A/B) ให้ผลบวกต่อ COVID-19 โดยผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม 2569 และรายสุดท้ายเริ่มป่วยเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2569 อาการสำคัญ ได้แก่ ไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ และเหนื่อยหอบ ผู้ป่วยเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาล โดยผู้สูงอายุ 13 ราย ได้รับยา Molnupiravir แล้ว และอยู่ระหว่างขอรับยาเพิ่มเติม 1 ราย ทั้งนี้ ได้เก็บตัวอย่างส่งตรวจยืนยันด้วย PCR for SARS-CoV-2 จำนวน 1 ตัวอย่าง จากการสอบสวนโรคเบื้องต้น พบปัจจัยที่อาจเอื้อต่อการระบาด ได้แก่ การคัดกรองอาการป่วยของผู้ดูแลยังไม่เข้มงวด และมีผู้ดูแลบางส่วนเป็นพนักงานไม่ประจำ ทำให้มีโอกาสนำเชื้อเข้าสู่ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ อยู่ระหว่างดำเนินการมาตรการควบคุมโรคและติดตามผู้สัมผัสอย่างต่อเนื่อง

มาตรการที่ดำเนินการไปแล้ว

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดแพร่ดำเนินการเก็บตัวอย่างส่งตรวจที่สถาบันบำราศนราดูร ตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการเพื่อหาสายพันธุ์การระบาดในศูนย์ดูแลผู้สูงอายุ
2. กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุข

จังหวัดแพร่ และโรงพยาบาลในพื้นที่เฝ้าระวังติดตามอาการกลุ่มผู้สัมผัส และผู้ป่วยจนครบ 2 เท่าระยะฟักตัว รวมถึงประเมินสถานการณ์ เฝ้าระวังติดตามผู้ป่วยรายใหม่/ผู้ป่วยที่มีอาการรุนแรงเพิ่มเติม แนะนำมาตรการป้องกันควบคุมโรค

จังหวัดพะเยา พบผู้ป่วย 139 ราย ในสถานศึกษาแห่งหนึ่ง จากประชากรกลุ่มเสี่ยง 499 ราย คิดเป็นอัตราป่วยร้อยละ 27.86 โดยจำแนกจำนวนผู้ป่วยตามชั้นปี ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 52 ราย ชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 ราย ชั้นปีที่ 3 จำนวน 19 ราย และชั้นปีที่ 4 จำนวน 38 ราย ผู้ป่วยรายแรกเริ่มป่วยเมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2569 และรายสุดท้ายเริ่มป่วยเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2569 ผลตรวจด้วย ATK COVID-19 ให้ผลบวกทุกราย อาการสำคัญ ได้แก่ ไข้ ไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก และมีเสมหะ ผู้ป่วยทั้งหมดเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลในแผนกผู้ป่วยนอก และไม่พบผู้ป่วยอาการรุนแรงหรือเสียชีวิต จากการสอบสวนโรคเบื้องต้น คาดว่าการระบาดมีความเชื่อมโยงกับกิจกรรมรับน้องนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยเฉพาะกิจกรรมลอดซุ้มและบวมคณะ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีการรวมตัวของนักศึกษาทุกชั้นปี ทำให้เกิดการสัมผัสใกล้ชิดและเอื้อต่อการแพร่กระจายของเชื้อ ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการมาตรการควบคุมโรคและเฝ้าระวังผู้ป่วยเพิ่มเติม

มาตรการที่ดำเนินการไปแล้ว

1. ทีมสอบสวนควบคุมโรคของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา และโรงพยาบาล ลงพื้นที่ดำเนินการสอบสวนควบคุมโรคและค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม

2. สถานศึกษาดูแลการเรียนการสอนแบบ On-site ชั่วคราว และปรับเป็นการเรียนการสอนแบบ Online เป็นระยะเวลา 7 วัน ทำความสะอาดและฆ่าเชื้ออาคารเรียน หอพัก และพื้นที่ ส่วนกลางตามมาตรฐานด้านสาธารณสุข ประชาสัมพันธ์แนวทางป้องกันการแพร่กระจายเชื้อแก่ผู้ป่วย และครอบครัวเน้นการสวมหน้ากากอนามัยอย่างถูกต้อง การล้างมือ 7 ขั้นตอน และการปฏิบัติตามมาตรการสุขอนามัยส่วนบุคคลอย่างเคร่งครัด คัดกรองผู้ป่วยรายใหม่อย่างต่อเนื่อง

2. การประเมินความเสี่ยงการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

แม้ว่าสถานการณ์โรคโควิด 19 ในประเทศไทยมีแนวโน้มทรงตัวและผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการไม่รุนแรง แต่ยังคงมีการแพร่เชื้อในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับเชื้อ SARS-CoV-2 ยังคงมีการเปลี่ยนแปลงสายพันธุ์และสามารถแพร่กระจายได้ง่าย โดยเฉพาะในสถานที่ที่มีการรวมตัวของประชาชนจำนวนมาก สถานพยาบาล สถานดูแลผู้สูงอายุ และสถานที่ปิดที่มีการระบายอากาศไม่ดี

ในช่วงนี้ประเทศไทยยังอยู่ในฤดูฝน ซึ่งเป็นช่วงที่โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ประกอบกับการเปิดภาคเรียน การจัดกิจกรรมรวมคน และการเดินทางระหว่างประเทศ ส่งผลให้มีโอกาสเกิดการแพร่กระจายของโรคในกลุ่มเสี่ยงได้ อย่างไรก็ตาม จากระดับภูมิคุ้มกันของประชาชนที่เกิดจากการได้รับวัคซีนและการติดเชื้อในอดีต ทำให้ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีอาการไม่รุนแรง และระบบบริการสาธารณสุขยังสามารถรองรับผู้ป่วยได้

ปัจจัยที่สนับสนุนการประเมินความเสี่ยง ยังคงมีการแพร่เชื้อในชุมชนอย่างต่อเนื่อง และมีการตรวจพบสายพันธุ์ย่อยของโอไมครอนที่สามารถแพร่กระจายได้ดี โดยช่วงฤดูฝนจะยิ่งเอื้อต่อการเพิ่มขึ้นของโรคระบบทางเดินหายใจ อาจพบการระบาดในการรวมกลุ่มของประชาชนในโรงเรียน สถานประกอบการ และกิจกรรมสาธารณะ เพิ่มโอกาสการแพร่เชื้อ รวมทั้งกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง หญิงตั้งครรภ์ และผู้มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง ยังมีโอกาสเกิดอาการรุนแรงได้

ปัจจัยที่ควรติดตามในช่วงนี้ ได้แก่ แนวโน้มจำนวนผู้ป่วย ผู้ป่วยปอดอักเสบ และผู้เสียชีวิต การเปลี่ยนแปลงของ

สายพันธุ์ SARS-CoV-2 ที่อาจส่งผลกระทบต่อการแพร่เชื้อหรือความรุนแรงของโรค สถานการณ์การระบาดในสถานพยาบาล สถานดูแลผู้สูงอายุ และสถานที่รวมคน ระดับความครอบคลุมของวัคซีนในกลุ่มเสี่ยงและการได้รับวัคซีนกระตุ้น

ข้อเสนอแนะ

- ดำเนินการเฝ้าระวังผู้ป่วยโรคทางเดินหายใจและติดตามแนวโน้มผู้ป่วยอาการรุนแรงอย่างต่อเนื่อง
- ส่งเสริมให้กลุ่มเสี่ยงได้รับวัคซีนป้องกันโควิด 19 ตามคำแนะนำของกระทรวงสาธารณสุข
- รณรงค์ให้ประชาชนปฏิบัติตามมาตรการป้องกันตนเอง เช่น สวมหน้ากากเมื่อมีอาการป่วยหรืออยู่ในสถานที่แออัด ล้างมือ และหลีกเลี่ยงการใกล้ชิดกลุ่มเสี่ยงเมื่อมีอาการป่วย
- เตรียมความพร้อมของสถานพยาบาลในการดูแลผู้ป่วยอาการรุนแรงหากมีแนวโน้มผู้ป่วยเพิ่มขึ้น

สรุป ประเมินว่าความเสี่ยงของการระบาดของโรคโควิด 19 ในประเทศไทยอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากยังมีการแพร่เชื้ออย่างต่อเนื่องและมีปัจจัยตามฤดูกาลที่เอื้อต่อการแพร่กระจายของโรค อย่างไรก็ตาม ระดับภูมิคุ้มกันของประชาชนและศักยภาพของระบบบริการสาธารณสุขยังช่วยลดผลกระทบด้านความรุนแรงของโรคได้ จึงควรดำเนินการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด พร้อมเน้นการป้องกันในกลุ่มเสี่ยงเป็นสำคัญ

สถานการณ์ต่างประเทศ

โรคลีเจียนแนร์ (Legionnaires' Disease) นครนิวยอร์ก

สาธารณสุขนครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา รายงานความคืบหน้าสถานการณ์การระบาดของโรคลีเจียนแนร์ในพื้นที่ย่าน Upper East Side ซึ่งล่าสุดยอดผู้เสียชีวิตได้เพิ่มขึ้นเป็น 5 ราย โดยมีผู้ติดเชื้อสะสมแล้วมากกว่า 72 ราย ในจำนวนนี้ต้องเข้ารับการรักษานในโรงพยาบาลรวม 64 ราย (รักษาหายกลับบ้านแล้ว 56 ราย และยังคงรับการรักษาอยู่ 8 ราย)

อย่างไรก็ตาม ในช่วง 10 วันที่ผ่านมายังไม่พบผู้ป่วยรายใหม่ที่มีอาการแสดงเพิ่มเติม จากการลงพื้นที่สอบสวนโรค และการเก็บตัวอย่างทางห้องปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่ตรวจพบเชื้อ

แบคทีเรีย *Legionella* ในหอระบายเย็น (Cooling Towers) ของระบบปรับอากาศรวม 34 แห่ง จากอาคาร 33 แห่ง ซึ่งมีทั้ง อาคารพักอาศัย โรงเรียนเอกชน และพิพิธภัณฑ์ แม้ว่าปัจจุบัน จะยังไม่สามารถระบุแหล่งต้นตอหลักของการแพร่ระบาดได้อย่างแน่ชัด แต่นครนิวยอร์กได้ดำเนินมาตรการฉุกเฉินด้วยการทำความสะอาดและฆ่าเชื้อในหอระบายเย็นของอาคารกลุ่มเสี่ยง แล้วทั้งสิ้น 82 แห่ง ใน 80 อาคาร พร้อมทั้งยกระดับการตรวจ ประเมินสุขาภิบาลระบบน้ำในอาคารไปแล้วเกือบ 1,600 แห่ง ในช่วงครึ่งปีแรก ซึ่งเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา ร้อยละ 35

ทั้งนี้ โรคเลเจียนแนร์เป็นภาวะปอดอักเสบที่เกิดจากการสูดดมละอองฝอยน้ำที่ปนเปื้อนเชื้อแบคทีเรีย *Legionella* ซึ่งมักเจริญเติบโตในระบบน้ำอุ่นหรือเครื่องระบายความร้อนของ อาคาร โดยตัวโรคสามารถรักษาได้ด้วยยาปฏิชีวนะและไม่มีการ แพร่เชื้อจากคนสู่คน แต่อัตราการเสียชีวิตเฉลี่ยยังคงสูงถึง ประมาณร้อยละ 10 ตามข้อมูลของศูนย์ควบคุมและป้องกันโรค แห่งสหรัฐอเมริกา (US CDC)

ที่มา : <https://apnews.com/article/legionnaires-disease-new-york-5942c978bf0860eeef0eb94717298e76>